

ÚTEK DO EGYPTA (sviatok Svätej rodiny)

Po ich odchode sa Jozefovi vo sne zjavil Pánov anjel a povedal: „Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta a ostaň tam, kým ti nedám vedieť, lebo Herodes bude hľadať dieťa, aby ho zmárnil.“ On vstal, vzal za noci dieťa i jeho matku a odišiel do Egypta. Tam zostal až do Herodesovej smrti, aby sa splnilo, čo povedal Pán ústami proroka: „Z Egypta som povolal svojho syna.“ Po Herodesovej smrti sa Pánov anjel zjavil vo sne Jozefovi a povedal mu: „Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku a chod' do izraelskej krajiny. Tí, čo striehli na život dieťaťa, už pomreli.“ On vstal, vzal dieťa i jeho matku a vrátil sa do izraelskej krajiny. Ale keď sa dopočul, že v Judei kraluje Archelaus namiesto svojho otca Herodesa, bál sa ta ísť. Varovaný vo sne, odobral sa do Galilejského kraja. Keď ta prišiel, usadil sa v meste, ktoré sa volá Nazaret, aby sa splnilo, čo predpovedali proroci: „Budú ho volať Nazaretský.“ (Mt 2, 13-15. 19-23)

V evanjeliovej stati nachádzame paralely so starozákonnými príbehmi, čo je typické zvlášť pre evanjelistu Matúša. Je tu kráľ Herodes, ktorý dal pozabíjať chlapcov v Betleheme a v jeho okolí od dvoch rokov nadol, aby sa zbavil novonarodeného kráľa, a egyptský faraón, ktorý prikázal egyptským babiciam zabíjať izraelských chlapcov, lebo sa bál rastúcej sily Izraelitov. Paradoxom je, že Herodesove opatrenia vyšli nazmar, rovnako ako to bolo pri Mojžišovi, ktorý mal byť zabitý pri narodení, no napokon bol vychovávaný na faraónovom dvore a práve on nakoniec vyviedol izraelský národ zo zajatia.

Boh prehovára k Jozefovi vo sne. V tom vidíme ďalšiu paralelu so starozákonným príbehom Jozefa, jedného z Jakubových synov, ktorý tiež mával sny. Jozef, manžel Márie, vo sne poznáva, že má utiecť do Egypta, pretože Herodes usiluje o život dieťaťa. A v Egypte cez sen opäť poznáva, že nastal čas vrátiť sa do vlasti. Jozefova poslušnosť – ako čítame - nie je slepá. Dokazuje to veta: „keď sa dopočul, že v Judei kraluje Archelaus...“ – to znamená, že sledoval politickú situáciu vo vlastnej krajine. Nespoliehal sa iba na pokyn „zhora“, ale sám si všímal a vlastným úsudkom hodnotil vývoj udalostí.

Je možné, aby Boh k človeku hovoril cez sny? Je človek schopný rozpoznať v nich Božie vedenie pre svoj život? Je v nich predsa toľko nespracovaného, neuskutočniteľného, príliš „ľudského“... Vieme, aké je náročné rozpoznať Božiu vôľu v bdelom stave, nieto v sne.

Benediktín Anselm Grün však hovorí, že v sne je naša vlastná aktivita buď úplne vyradená, alebo aspoň veľmi obmedzená. A tak Boh môže práve prostredníctvom snov oveľa ľahšie vniknúť do nášho života. Lebo my veľmi často ešte aj v modlitbe viac hovoríme, ako počúvame, a nútime Boha, aby sa zmestil do našej schémy. A keď chceme, aby nám hovoril, tak zas len vtedy, keď to my chceme. Sen teda môže dať relatívne voľnejší priestor Bohu.

Interpretácia sna však nikdy nie je ľahká. To, ako Jozef sen zachytil, pochopil a ako naň zareagoval a s vierou urobil aj to, čo sa priečilo jeho ľudskej logike, nám hovorí o Jozefovi, že musel viesť veľmi hlboký, intenzívny a citlivý duchovný život.

Ked' Matúš píše o „dieťaťati a jeho matke“, dieťa vždy uvádza ako prvé. Nevyslovuje Máriino meno, iba jej poslanie, úlohu matky. Mária, Izrael a ani Cirkev nie sú stredobodom ani cieľom: len privádzajú k stredu, ktorým je Ježiš. Svätá rodina aj nás pozýva, aby v našich rodinných kruhoch bol Ježiš v našom strede.